

YTTRANDE

2016-09-27

Dnr 102-2016/3309

Regional indelning -tre nya län (SOU2016:48)

Lantmäteriet har erhållit rubr betänkande för yttrande och vill anföra följande, med fokus på de delar som rör den statliga förvaltningens regionala organisation.

Det är Lantmäteriets uppfattning att dagens länsindelning inte speglar samhällets behov. Flera försök har som utredningen noterat gjorts att modernisera länsindelningen, men hittills har resultaten med några få undantag uteblivit. Det faktum att inga andra statliga myndigheter än länsstyrelserna själva numer använder länsindelningen är en tydlig signal om att indelningen behöver reformeras.

Det är enligt Lantmäteriets uppfattning naturligt att länsindelningen och därmed länsstyrelserna följer regionindelningen. Det saknas skäl att frångå den ordning som varit under lång tid att länen och tidigare landstingen i huvudsak har samma indelning, vilket underlättar regional samverkan.

Kapitel 8 Utgångspunkter för indelning i nya län

I kapitel 8 redovisar utredningen sina utgångspunkter för indelningen. Lantmäteriet anser att rättssäkerhetsfrågorna kunde ha tydligare avspeglats i valet av utgångspunkter. Det är myndighetens uppfattning att rättssäkerheten kan påverkas av valet av organisation. En viktig rättssäkerhetsprincip är att myndighetsutövningen ska ge lika resultat om förutsättningarna är lika oberoende av var i landet man befinner sig. Lantmäteriet bedömer att det för den egna verksamheten är av större vikt att hålla ihop tillämpningen över landet än av att anpassa den till andra lokala och regionala aktörers förvaltningars behov. Rättssäkerheten måste alltså enligt Lantmäteriet bedömas vara viktigare än

Roger Ekman

Lantmäteriet GD-stab

Tel. växel: Tel. direkt: 026-633080

E-post: roger.ekman@lm.se Mobil: 070-5460266

lokal/regional samverkan. Det finns ett resonemang (s 142-143) om att behovet av olika myndigheters deltagande i samverkan varierar, men en diskussion om denna samverkans påverkan på rättssäkerheten saknas tyvärr i utredningens betänkande. I sammanhanget kan nämnas att det för Lantmäteriet besvärande att de enskilda länsstyrelserna gör så olika bedömningar i likartade fall, varför samordningen mellan länsstyrelserna också är en viktig fråga.

Kapitel 9.2 Namn på de nya länen

Lantmäteriet är nationell ortnamnsmyndighet i Sverige och har till uppgift att samordna all statlig ortnamnsverksamhet och verka för ett ändamålsenligt och vårdat ortnamnsskick.

Lantmäteriet fungerar i denna roll även som remissinstans i frågor som bland annat berör förändringar i rikets indelning och de namnförslag som är uppkomma i dessa sammanhang.

Lantmäteriet anser att det saknas ett mer övergripande resonemang om i vilket sammanhang hänsynsparagrafen som nämns i 9.2.1 kommit till. Det var en översyn av dåvarande kulturminneslagen (*Kulturarösutredningens slutbetänkande: Skyddet av kulturmiljön SOU 1996:128*) som ledde till att ortnamnen, trots sin immateriella karaktär, kom att likställas med övriga kulturminnen och få ett eget lagrum i kulturmiljölagen.

Namn på län räknas till administrativa namn som sorterar under en egen ortnamnskategori bland kulturnamnen. Trots att det i betänkandet slås fast att de nuvarande länsnamnen är att betrakta som hävdvunna namn så saknas en konsekvensanalys av hur man bör förhålla sig till hänsynsparagrafen när dessa namn ändras eller tas bort. Länsnamnen är de facto förknippade med den moderna statens framväxt och organisering och på så sätt bärare av ett kulturarv.

Utgångspunkten för de föreslagna namnen på de nya länen är att de är tänkta att utgöra en naturlig och logisk namngemenskap som kan förstås av alla. Samtidigt utgör dessa en helt ny namnstruktur då förslagen bygger på landsdelsnamnen.

Lantmäteriet konstaterar att invändningar kan göras mot användningen av landsdelsnamn för de nya länen då de inte fullt ut följer avgränsningen av landsdelarna. Sammantaget anser dock Lantmäteriet att de föreslagna nya länsnamnen kan accepteras.

Konsekvenser för fastighetsregistret

Lantmäteriet konstaterar att fastighetsregistret och de register som förs i anslutning till detta har som viktig beståndsdel Sveriges indelning i län och kommuner. Varje ändring i den administrativa indelningen leder därför till förändringar i fastighetsinformationen. Även de användare som i sin egen verksamhet är beroende av Lantmäteriets fastighetsinformation berörs därför av följdändringar.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Bengt Kjellson. I ärendet har också deltagit utredarna Ebba Berling Åselius och Lennart Dehlin samt senior advisor Roger Ekman, den senare föredragande.